

KĄ GEBA 3-4 METŲ AMŽIAUS VAIKAI?

KASDIENIO GYVENIMO ĮGŪDŽIAI

Savarankiškai valgo ir geria. Pradedą naudoti stalo įrankius. Pasako, ko nori ir ko nenori valgyti

Pats eina į tualetą, suaugusiojo padedamas susitvarko. Suaugusiojo padedamas nusirengia ir apsirengia, bando praustis, nusišluostyti veidą, rankas. Gali sutvarkyti dalį žaislų, su kuriais žaidė.

FIZINIS AKTYVUMAS

Pastovi ant vienos kojos (3–4 sekundes). Atsispirdamas abiem kojomis pašoka nuo žemės, nušoka nuo laiptelio, peršoka liniją, spiria kamuolį.

Tiksliau konstruoja, veria ant virvutės sagas, ridena, mėto, gauda, spiria kamuolį, įkerpa popieriaus kraštą; pieštuką laiko tarp nykščio ir kitų pirštų.

EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA

Pradedą atpažinti, ką jaučia, turi savus emocijų raiškos būdus. Pavadina pagrindines emocijas. Atpažįsta kitų emocijas pagal veido išraišką, elgesį, veiksmus.

Pradedą suprasti, kad jo ir kitų emocijos gali skirtis (jam linksma, o kitam tuo pat metu liūdna).

SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ

Rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Geriau valdo savo emocijų raišką ir veiksmus. Žaisdamas kalba su savimi, nes kalba padeda sutelkti dėmesį, kontroliuoti savo elgesį. Išbanda įvairius konfliktų sprendimo ar savo interesų gynimo būdus (rėkia, neduoda žaislo, pasako suaugusiajam ir kt.). Nuolat primenant ir sekdamas suaugusiojo bei kitų vaikų pavyzdžiu laikosi grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių.

SAVIVOKA IR SAVIGARBA

Kalba pirmuoju asmeniu: „aš noriu“, „mano“. Savo „aš“ sieja su savo veikla ir daiktų turėjimu – pasako, ką daro, ką turi, pavadina 5–6 kūno dalis. Pasako, kaip jaučiasi, ko nori jis pats ir kaip jaučiasi, ko nori kitas asmuo. Mano, kad yra geras, todėl kiti jį mėgsta, palankiai vertina.

SANTYKIAI SU SUAUGUSIAISIAIS

Lengviau atsiskiria nuo tėvų. Grupėje jaučiasi saugus, rodo pasitikėjimą grupės auklėtojais, Paklaustas suaugusiajam pasako savo nuomonę. Mėgsta ką nors daryti kartu su suaugusiuoju.

Drąsiai veikia, rizikuoja, išbando ką nors nauja, kai šalia yra juo besirūpinantis suaugusysis. Nori veikti savarankiškai ir tikisi suaugusiojo palaikymo, pagyrimo. Ne visada priima suaugusiojo pagalbą, kartais užsispiria.

SANTYKIAI SU BENDRAAMŽIAIS

Ieško bendraamžių draugijos. Bendrauja mimika, judesiais, veiksmais, dažniau kalbasi su kitu vaiku, pakaitomis atlieka veiksmus su tuo pačiu žaislu. Audringai reiškia teises į savo daiktus, žaislus, nori kito vaiko jam patinkančio žaislo.

Gali turėti vieną ar kelis nenuolatinius žaidimų partnerius. Su jais lengvai susipyksta ir susitaiko.

SAKYTINĖ KALBA

Klausosi skaitomų ir pasakojamų kūrinių. Išklauso, supranta ir reaguoja į kelis vienas paskui kitą sekančius prašymus, siūlymus, patarimus.

3–4 žodžių sakiniais kalba ir klausinėja apie save, savo norus, poreikius, išgyvenimus. Sako „ačiū“, „prašau“. Kalba pats sau, kalba kitam, klausinėja, užkalbina, prašo. Kalba ir klausinėja apie tai, ką matė ir girdėjo. Domisi laidomis, animaciniais filmais vaikams, kalba apie juos. Kartu su suaugusiuoju deklamuoja eilėraštkus, už - baigia žinomas pasakas, eilėraštkius.

RASYTINĖ KALBA

Varto knygeles, dėmesį skirdamas ne tik paveikslėliams, bet ir tekstui, prašydamas paskaityti. Pradedą pažinti aplinkoje esančius simbolius. Domisi skaitymu. Vaizduoja, kad skaito knygą, kuri jam buvo skaityta. Įvairiomis rašymo priemonėmis kraigalioja vertikalias ir horizontalias linijas. Kraigalionėse ir piešiniuose pasirodo realių raidžių elementai ir raidės.

APLINKOS PAŽINIMAS

Atpažįsta ir pavadina vis daugiau artimiausioje aplinkoje esančių augalų (sodo, daržo, lauko), gyvūnų, daiktų, domisi jais. Skiria atskirus gamtos reiškinius. Orientuojasi savo grupės, darželio, namų aplinkoje. Pasako savo ir savo šeimos narių vardus. Dalyvauja prižiūrint augalus ar gyvūnus. Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus (namai, automobiliai, keliai, parduotuvės ir pan.).

SKAIČIAVIMAS IR MATAVIMAS

Skiria žodžius: mažai (vienas, du) ir daug. Su - pranta, kad prie daiktų pridėdant po vieną jų skaičius grupėje didėja, o paaimant po vieną – mažėja.

Geba išrikiuoti daiktus į vieną eilę. Pradeda vartoti kelintinius skaitvardžius (pirmas, antras...).

Tapatina daiktus pagal formą, dydį. Atpažįsta ir atrenka apskritos (skritulio), keturkampės (keturkampio), kvadratinės (kvadrato) formos daiktus, vienodo dydžio ar spalvos daiktus.

Pradeda skirti dešinę ir kairę savo kūno puses, kūno priekį, nugarą.

MENINĖ RAIŠKA

Spontaniškai reiškia emocijas, įspūdžius dailės priemonėmis ir medžiagomis. Piešia įvairias linijas, jas jungia į formas vis labiau koordinuodamas rankų judesius. Bando ką nors pavaizduoti (mama, mašiną). Eksperimentuoja dailės medžiagomis ir priemonėmis, tyrinėja įvairius veikimo jomis būdus. Piešdamas, spauduodamas, tapydamas, lipdydamas, konstruodamas labiau mėgaujasi procesu, o ne rezultatu.

ESTETINIS SUVOKIMAS

Atpažįsta kai kuriuos jau girdėtus muzikos kūrinius, matytus šokius, ratelius, vaidinimo veikėjus, dailės kūrinius. Skirtingai reaguoja (ramiai ar emociškai) klausydamas ir stebėdamas skirtingo pobūdžio, kontrastingus meno kūrinius, aplinką.

Paklaustas pasako, ar patiko muzikos kūrinėlis, dainelė, šokis, vaidinimas, dailės darbelis. Keliais žodžiais ar sakiniais pasako savo įspūdžius apie klausytą muziką, dainelę, eilėraštį, pasaką, matytą šokį, vaidinimą, dailės kūrinį, knygelių iliustracijas.

INICIATYVUMAS IR ATKAKLUMAS

Nuolat energingai žaidžia, ką nors veikia, laisvai juda erdvėje, pats keičia veiklą, pasirenka vieną iš kelių daiktų, sugalvoja būdus, kaip pasiekti neprieinamą norimą daiktą. Mėgsta išbandyti suaugusiojo pasiūlytus naujus žaislus, žaidimus, neįprastą veiklą. Susidūręs su kliūtimi arba nesėkme, bando ką nors daryti kitaip arba laukia suaugusiojo pagalbos. Siekia savarankiškumo, bet vis dar laukia suaugusiųjų paskatinimo, padrąsinimo.

TYRINĖJIMAS

Atsargiai elgiasi su nepažįstamais daiktais ir medžiagomis, tačiau rodo susidomėjimą, bando aiškintis, kas tai yra, kaip ir kodėl tai veikia, vyksta. Pats pasirenka žaidimui ar kitai veiklai reikalingus daiktus ir medžiagas, paaiškina, kodėl pasirinko.

PROBLMŲ SPRENDIMAS

Drąsiai imasi sudėtingos veiklos, atkakliai, keisdamas veikimo būdus bando ją atlikti pats, stebi savo veiksmų pasekmes. Supranta, kad susidūrė su sudėtinga veikla, kliūtimi, problema. Nepavykus įveikti sudėtingos veiklos ar kliūties, prašo pagalbos arba meta veiklą.

KŪRYBIŠKUMAS

Atranda vis naujus dalykus artimiausioje įprastoje aplinkoje. Įsivaizduoja gyvūnus, augalus, daiktus, apie kuriuos jam pasakojama, skaitoma. Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus simbolinius veiksmus.

MOKĖJIMAS MOKYTIS

Veikia spontaniškai ir tikėdamasis tam tikro rezultato. Pasako, parodo, ką nori išmokti.

Mėgsta kūrybiškai žaisti, veikti, siūlo žaidimų ir veiklos idėjas, imasi iniciatyvos joms įgyvendinti, pastebi ir komentuoja padarinius.

Džiaugiasi tuo, ką išmoko. Pasako, ką veikė ir ką išmoko.